

пропедевтичної інформації про ефективність навчального середовища для формування предметних і ключових компетентностей учнів.

Дизайн-обдарованість – це обдарованість до художнього проектування, синтез здібностей академічного, естетичного і практичного профілів; здатність до асоціативного образотворення уявою, формулювання задумів за допомогою мовлення, опредмечення образів уяви і сформульованих задумів у пошукових макетах з легко оброблюваних, пластичних матеріалів.

Дизайн-діяльність – процес художнього проектування, за якого спонтанно виявляються емоційні, мисленнєві, предметно-маніпуляційні дії в їх синтезі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Луначарский А. В. Промышленность и искусство // Художественный труд / А. В. Луначарский. – М.; Петроград, 1923. – № 2. – С. 1–8.
2. Володимир Вернадський // Стозір□я. Б-ка укр. родини: Природознавці. Винахідники. Інженери. – Київ : Атлант ЮЕмСі, 2007. – 47 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2003. – С. 270.
4. Даниленко В. Я. Основи дизайну : навч. посіб. / В. Я. Даниленко. – Київ : ІЗМН, 1966. – С. 7.
5. Земпер Г. Практическая эстетика / Г. Земпер. – М., 1970. – С. 49.
6. Сидоренко В. Ф. Дизайн как проектная деятельность / В. Ф. Сидоренко // Техническая эстетика. – 1977. – № 8. – С. 1–3.
7. Бойчук А. В. Из опыта сотрудничества дизайнерских школ ГДР с производством / А. В. Бойчук // Проблемы высшей школы : сборник. – Киев : Высш. шк., 1985. – Вып. 56. – С. 115–120.
8. Глазичев В. И. О дизайне. Очерки по теории и практике дизайна на Западе / В. И. Глазичев. – М. : Искусство, 1971. – 262 с.
9. Тименко В. П. Основи дизайну: профільний рівень : підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. П. Тименко, В. В. Вдовченко, А. С. Симонік, Т. О. Божко, Ю. Б. Шведова. – Київ : Пед. думка, 2010. – 304 с.
10. Тименко В. П. Основи дизайну, 10 клас : мультимед. підруч. / В. П. Тименко, А. М. Симонік. – Київ : Розумники, 2011.
11. Тименко В. П. Основи дизайну, 11 клас : мультимед. підруч. / В. П. Тименко, А. М. Симонік. – Київ : Розумники, 2012.

УДК 373.5.016:62/64-056.45

Володимир Тименко
(Київ, Україна)

ДІАГНОСТИКА ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИЗАЙНУ І ТЕХНОЛОГІЙ

У статті сформульовано проблему збереження національної своєрідності педагогічної освіти і культури в умовах глобалізації. Уточнено сутність понять «педагогічне проектування», «проектне освітнє середовище», «проектний освітній простір». Обґрунтовано принцип потрійності інформаційного синтезу у фаховій підготовці учителя-дизайнера. Охарактеризовано зовнішні і внутрішні передумови визрівання обдарованості майбутніх педагогів-дизайнерів, їхні типові профілі. Зроблено висновок про необхідність становлення і розвитку наукової школи педагогічного дизайну.

Ключові слова: педагогічне проектування, педагог-дизайнер, дизайн-середовище, дизайн-простір.

The essence of the concepts of "pedagogical design", "learning environment design", "design educational space." The principles potriynosti synthesis of information in professional training of teacher-designer. We characterize the external and internal conditions maturing talent designers of future teachers, their typical profiles. The conclusion

about the need to formation and development of pedagogical scientific school of design.

Keywords: *pedagogical design, teacher-designer, design environment, design the space.*

«Культурна глобалізація» поглинає українську своєрідність формотворення і декору етнокультурного середовища і національного освітнього простору. Уникнути нівелюючого глобалізаційного впливу на українську матеріально-художню культуру можна, на нашу думку, завдяки технологіям педагогічного проектування (навчального, художнього, технічного, комп'ютерного), якими покликаний оволодіти сучасний педагог-дизайнер. У педагогічній освіті новітніми є проектні технології з такими ключовими суміжними поняттями: педагогічний дизайн, педагогічне проектування, дизайн педагогічних умов; навчальне проектування; дошкільна, початкова, допрофільна, профільна, професійна, післядипломна дизайн-освіта; художньо-ігрове проектування, ігровий дизайн. Сукупність зазначених понять має безпосереднє відношення до терміну «design» (дизайн) – художнього проекту, створення якого зумовлюється взаємодоповненням художньо-образної уяви і проектного мислення учасників навчального процесу будь-якого навчального закладу у системі неперервної освіти.

Педагогічний дизайн (навчальне проектування) – це метод реалізації проектувальної функції дидактики, яку виконують освітні стандарти, зорієнтована на художньо-естетичні, лаконічні і ємкі способи передачі інформації її носіями: вербальними, графічними, структурними (речовинними). Навчальний дизайн або проектування навчальних систем (ISD) є практикою створення навчального досвіду, який робить набуття знань і навичок більш ефективним, дієвим і привабливим. Аналіз потреби в навчанні і його цілей – ключове завдання в педагогічному дизайні. За результатами такого аналізу підбираються способи подачі матеріалу, поєднання теорії та практики, моменти залучення уваги, способи формування мотивації тощо. Глибше ознайомитися з поняттями Instructional Design, Instructional Systems Design, ISD (навчальна система проектування, педагогічний дизайн) можна з допомогою різних сайтів Інтернету.

Останнє десятиліття ми присвятили експериментальній роботі з діагностики обдарованості учнів загальноосвітніх навчальних закладів засобами педагогічного дизайну. Поняття «педагогічний дизайн» широко вживається у європейському освітньому середовищі. У вітчизняних теоретичних джерелах воно позначається термінами «педагогічне проектування» і «навчальне проектування». Педагогічний дизайн або проектування навчальних систем (ISD) є такою практикою створення навчального досвіду вчителем, якою досягається ефективно, дієво і, водночас, привабливе набуття компетентностей його учнями, забезпечується інтелектуальне, емоційне і фізичне благополуччя учасників навчально-виховного процесу [1]. У ході експериментальної роботи ми звернули увагу на те, що у процесі дизайн-діяльності повноцінно виявляються всі профілі обдарованості учителя й учнів: академічної, естетичної, практичної. Відтак вважаємо, що майбутні учителі покликані оволодіти компетентністю з діагностики обдарованості учнів загальноосвітніх шкіл засобами педагогічного дизайну.

Забезпечивши учням процес естетичного сприймання, важливо продовжити педагогічну діагностику створенням ситуацій, сприятливих для художнього проектування учнями особистісно ціннісних уявних образів, щоб вони мали змогу зафіксувати образ зображенням, словом і пластикою предметних форм. Естетичну обдарованість ми співвідносимо з таким естетичним смаком, який зумовлюється інтенціональністю – предметністю, співвіднесеною з яким-небудь об'єктом особистісно ціннісного предметного середовища. Всі предметні акти – сприймання, пригадування, фантазія, бажання, форми мислення і рефлексії – наділені певним предметним змістом.

Раніше всього діти зберігають в пам'яті виконані ними рухи, потім

запам'ятовуються пережиті почуття і емоційні стани. Далі доступними збереженню стають образи речей, і лише на найвищому рівні дитина може запам'ятати і відтворити смисловий зміст сприйнятого, виражений в словах. Для естетично обдарованих учнів характерний весь спектр почуттів: праксичні, естетичні, інтелектуальні. Художньо проектуватися може лише повноцінно сприйнята особистісно ціннісна інформація.

Для багатомірного інформаційно-особистісного середовища обдарованої дитини необхідне проектування адекватного інформаційно-педагогічного середовища, яке б забезпечувало синтез інтелектуально-творчої, художньо-творчої і технічно-творчої діяльності.

Організація інформаційно-педагогічного середовища з творчого розвитку учнів можлива на основі підтримки доступу до вербальних, сенсорних і структурних інформаційних ресурсів. "Високі інформаційні запити" у психолого-педагогічному навчальному середовищі – це, на нашу думку, потреба в синтезі типу «думка – почуття – предметно-маніпуляційна дія», а іншими словами спадкова потреба особистості у вербальній, сенсорній, структурній інформації. Вербальна інформація потрібна учню для діяльності логічно понятійного змісту, сенсорна – для емоційно-почуттєвої активності, художньо-образної роботи уяви; структурна – для практичних фізичних дій, зумовлених єдністю думки і почуття, роботою уяви і мислення.

Вербально сформульовані абстрактні поняття, судження, розумові висновки, композиційно організовані сенсорні образи, структурно об'єктивовані вироби з їх запахами, смаками, тактильними відчуттями – всі ці три процеси і їх результати є інформаційними аналогами, які виявляються у семантичному полі особистості. Тому «високими інформаційними запитами» особистості ми вважаємо такі, що в синтезі сприймаються і трансформуються її природно функціонуючим семантичним полем.

Аналоги вербальної інформації (звуки) є особистісно значущими для "слухачів" – учнів з домінантою аудіального сприймання. Аналоги сенсорної інформації є особистісно значущими для "глядачів" – учнів, у яких переважає візуальне сприймання. Аналоги структурної інформації (предмети, запахи, смаки) є особистісно значущими для "діячів" – учнів з конкретним сприйманням.

Подаємо педагогічне обґрунтування методу художнього проектування експериментальних ситуацій, сприятливих для виявлення естетичної обдарованості учнів початкових класів на заняттях з дизайну і технологій (таблиця 1).

Таблиця 1

Проектування змісту навчальних предметів у початковій школі

Види інформації	Групи навчальних предметів (за формами інформації)	Основні методи
Вербальна (словесна, аудіальна)	Мова, математика, музика (інформатичні предмети як форми звукової інформації)	Словесний (аудіювання, говоріння, спів, звуковидобування) для профілю академічної обдарованості
Сенсорна (чуттєва, візуальна)	Образотворче мистецтво, графічна грамота, читання (художні предмети як форми візуальної інформації)	Ілюстративний: (перевтілення, персоніфікація, алегорія, уособлення) для профілю естетичної обдарованості
Структурна (речовинна, Запахо-смако-дотикова)	Дизайн і технології, «Я і Україна», фізкультура (предмети технологій як форми кінестетичної інформації)	Метод дослідно-практичних робіт (перетворення предметів, маніпулювання предметами і засобами праці тощо) для профілю практичної обдарованості

Для виявлення естетичних смаків учнів до таких особистісно ціннісних конструктів зовнішнього середовища як звуки довкілля, фігури на площині, форми у просторі важливо, щоб всі три види інформації (вербальна, сенсорна, структурна), три основні методи навчання учнів (словесний, ілюстративний, дослідно-практичних робіт) взаємодоповнювалися в ході реалізації змісту початкової освіти. За такої педагогічної умови учні типу «мислителі-слухачі» виявлять свою естетичну рефлексію щодо особистісно ціннісних конструктів-звуків завдяки словесному методу, «художники-глядачі» – до конструктів-фігур завдяки ілюстративному методу, «майстри-діячі» – до конструктів-форм завдяки методу практичних робіт.

Зазначені види інформації і методи навчання поєднуючись взаємопідсилюються у процесі проектної діяльності учнів з учителем: у технології художнього проектування, технології технічного проектування, ІТ- проектуванні. Всі ці проектні технології можуть мати місце на заняттях з предмету «Дизайн і технології» (трудове навчання). Тому для педагогічної діагностики естетично обдарованих учнів проектування експериментальних ситуацій (дизайн-діагностика) найдоцільнішою є на заняттях з дизайну і технологій. Метод художнього проектування і конструювання успішно реалізується за умови цілісного змісту підручників з дизайну і технологій. Метод художнього проектування ситуацій, сприятливих для виявлення і підтримки обдарованості на прикладах проектування ігрових середовищ, передбаченого нашою варіативною програмою «Дизайн і технології» для учнів початкової школи [2]. Програма реалізується способом ігрового дизайну.

Метод моделювання експериментальних ситуацій (дизайн-діагностики) для виявлення обдарованості учнів вимагає, перш за все, модифікації змісту навчання у початковій, основній і старшій школах. Пріоритетним для модифікації змісту є інвайроментальний підхід до його відбору з урахуванням принципу природовідповідності, який полягає у відображенні змістом навчання основних напрямів життєдіяльності людини, які відповідають профілям її обдарованості. Нами структуровано зміст навчального підручника «Технології» для учнів початкових класів. Розділами програм і підручників з дизайну і технологій є основні середовища життєдіяльності людини, зазначені у таблиці 2.

Таблиця 2

Класифікація профілів обдарованості учнів за напрямками життєдіяльності

№ п/п	Види особистісно значущої життєдіяльності	Профілі обдарованості
1.	«Людина-природа» (ландшафтний дизайн) і «людина-техніка» (промисловий дизайн)	Профіль обдарованості практичної (практичного інтелекту)
2.	«Людина-людина» (дизайн костюмів) і «людина-художні образи» (дизайн інтер'єрів)	Профіль обдарованості естетичної
3.	«Людина-знакові системи» (графічний дизайн, веб-дизайн)	Профіль обдарованості академічної

Підручники з технологій (трудового навчання) для основної і старшої школи включають також розділи з дизайн-діяльності учнів і вчителя. Крім навчальної, розвивальної і виховної функцій підручників, вперше запропонована функція діагностична, яка дозволяє виявити природні здібності учнів до тих чи інших видів діяльності.

У процесі художньо-ігрової проектної діяльності (ігродизайну) мимовільно учні використовують прийом "перевтілення" у ціннісні для них предмети і явища довкілля або, іншими словами, уособлюються в них. Це професійний прийом художників, поетів, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, дизайну. Прагнення до художнього пізнання, до ототожнення з довкіллям, уособлення з ним є природною потребою дітей.

На заняттях з курсу «Дизайн і технології» школярі вчать розробляти художні проекти з опорою на поліфонічні сенсорні **різних пластичних матеріалів на основі самостійно розробленого проекту. Таким чином, їхній "розум виявляється на кінчиках пальців"**.

Фахівці з діагностики обдарованості мають надавати педагогічній практиці способи виявлення обдарованості учнів у інформаційно-педагогічному середовищі окремих видів творчості: а) наукової, б) технічної, в) художньої; інформаційно-педагогічному середовищі дизайн-діяльності як синтезованого виду проектної творчості: а) дизайнні ландшафтів (екстер'єрів), б) дизайнні середовища (інтер'єрів), в) дизайнні костюмів, г) промислово-індустріальному дизайні, д) графічному дизайні і веб-дизайні.

Фахівці діагностики обдарованості мають надавати педагогічній практиці способи прогнозування професійної придатності обдарованих учнів для різних сфер життєдіяльності: а) інтелектуальної (людина-знакові системи); б) реалістичної (людина-природа, людина-техніка); в) соціально-художньої (людина-людина, людина-художні образи).

Отже, для діагностики і, водночас, корекції обдарованості нами обрана дизайн-діяльність, у якій синтезуються в однаковій мірі усі три види творчості: інтелектуальна, художня і технічна. Зазначений синтез охоплює всі здібності, притаманні людині, забезпечує їх взаємодію, взаємодоповнення, а в результаті досягаються високі результати діяльності у будь-якій галузі.

Важливо, щоб майбутній учитель також відзначався готовністю до дизайн-діяльності з учнями. Нормативними документами, необхідними для організації фахової підготовки майбутніх педагогів-дизайнерів є постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 щодо переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра (таблиця 3), а також «Класифікатор професій» станом на 01.03.2015 р. [5] (таблиця 4).

Таблиця 3

ПЕРЕЛІК

спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра

Шифр галузі	Найменування галузі знань	Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста		Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра		
		найменування спеціальності	код спеціальності	найменування спеціальності	код спеціальності	
0202	Мистецтво	театральне мистецтво (за видами)	7.02020101	театральне мистецтво (за видами)	8.02020101	
		хореографія (за видами) *	7.02020201	хореографія (за видами) *	8.02020201	
		кіно-, телемистецтво (за видами)	7.02020301	кіно-, телемистецтво (за видами)	8.02020301	
		музичне мистецтво (за видами) *	7.02020401	музичне мистецтво (за видами) *	8.02020401	
		образотворче мистецтво (за видами) *	7.02020501	образотворче мистецтво (за видами) *	8.02020501	

Шифр галузі	Найменування галузі знань	Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста		Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра	
		найменування спеціальності	код спеціальності	найменування спеціальності	код спеціальності
		реставрація	7.02020601	реставрація	8.02020601
		творів мистецтв (за видами)		творів мистецтв (за видами)	
		дизайн (за видами)*	7.02020701	дизайн (за видами)*	8.02020701
		декоративно-прикладне мистецтво (за видами)*	7.02020801	декоративно-прикладне мистецтво (за видами)*	8.02020801
		естрадно-циркове мистецтво (за видами)	7.02020901	естрадно-циркове мистецтво (за видами)	8.02020901
		фотомистецтво	7.02021001	фотомистецтво	8.02021001

* Спеціальності, за якими здійснюється підготовка професіоналів за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра з присвоєнням кваліфікації вчителя або викладача вищого навчального закладу.

Таблиця 4

Витяг із класифікатора професій станом на 1.03.2015 р.

КОД КП	КОД КППТР	ВИПУСК ЄТКД	ВИПУСК ДКХП	НАЗВА ПРОФЕСІЇ
3471	25244			Дизайнер (художник-конструктор з дипломом молодшого спеціаліста)
3471				Дизайнер-виконавець Дизайнер-виконавець тканини Дизайнер-виконавець одягу Дизайнер-виконавець зачісок Дизайнер-виконавець візажу
3471				Дизайнер-виконавець інтер'єру Дизайнер-виконавець меблів
3471				Дизайнер-виконавець графічних робіт Дизайнер-виконавець мультимедійних об'єктів
3471				Дизайнер-виконавець промислових виробів та об'єктів Дизайнер-виконавець пакування

2452.2	25244		1,18	Дизайнер (художник-конструктор з дипломом бакалавра)
2452.2				Дизайнер тканини Дизайнер одягу Дизайнер зачісок Дизайнер візажу
2452.2				Дизайнер інтер'єру Дизайнер меблів
2452.2				Дизайнер графічних робіт Дизайнер мультимедійних об'єктів
2452.2				Дизайнер промислових виробів та об'єктів Дизайнер пакування
2452.1				Дизайнер-дослідник (з дипломом магістра)

Як видно із таблиці 4, у класифікаторі професій України виокремлюються такі види дизайну: дизайн костюмів (таканини, одягу, зачісок, візажу); дизайн інтер'єрів (меблів); графічний дизайн (графічних робіт, мультимедійних об'єктів); промисловий дизайн (промислових виробів і об'єктів та пакування). Але у класифікаторі професій немає замовлення держави на фахівців ландшафтного дизайну (екстер'єрів), що є недоліком даного нормативного документу.

Сучасне освітнє середовище проектування або *дизайн-середовище* – це система інформаційних аналогів (вербального, сенсорного, структурного) і їх пошукових форм, зорієнтованих на майбутні інтелектуальні змісти. Дизайн-середовища типу «людина-природа» і «людина-техніка», «людина-людина» і «людина-художні образи», а також «людина-знакові системи» вимагають гармонізації їх предметних форм засобами ландшафтного, промислового дизайну (середовища «людина-природа» і «людина-техніка»); дизайну костюмів і дизайну інтер'єрів (середовища «людина-людина» і «людина-художні образи»); графічного дизайну і Веб-дизайну (середовище «людина-знакові системи»).

Таблиця 5

Види дизайну і напрями професійної діяльності людини

Види дизайну	Дизайн-середовища	Дизайн-простір
Ландшафтний (екстер'єрів)	Людина-природа	«Майстра-діяча»
Промисловий (індустріальний)	Людина-техніка	
Інтер'єрів (середовищний)	Людина-художні образи	«Художника-глядача»
Костюмів (особистісного стилю)	Людина-людина	
Графічний (веб-дизайн)	Людина-знакові системи	«Мислителя-слухача»

На нашу думку, поняття «освітнє середовище проектування» важливо розглядати у взаємодоповненні із поняттям «освітній простір проектування». Сучасний освітній простір проектування або *дизайн-простір* – це суб'єктивна віртуальна реальність, зумовлена домінуючими профілями особистісної обдарованості (академічним, естетичним або практичним), найрозвиненішими видами перцептивного сприймання (аудіальним, візуальним або кінестетичним), особистісно-ціннісними конструктами інформаційного середовища (абстрактними і знаково-символічними, сюжетними і метафоричними або ж конкретними матеріальними). Дизайн-простір «мислителів-слухачів», «художників-глядачів» і «майстрів-діячів» зорієнтований на

просвітлення умом ества як гармонізованої «сукупності всіх фізичних і психічних сил людини» [3].

У ході експериментальної роботи із талановитими магістрами-дизайнерами і художниками-графіками нами зафіксована така тенденція: у кожного з них яскраво виявлялася як домінуюча одна із таких трьох здібностей: музична як «мислителя-слухача», надособистісна (екзистенціональна) як «художника-глядача» або натуралістична як «майстра-діяча». З урахуванням зазначеної тенденції нами визначено профілі педагогів-дизайнерів («натуралісти», «екзистенціоналісти», «музиканти») з їхніми домінуючими здібностями і освітніми просторами. Профілі майбутніх педагогів-дизайнерів з їхніми дизайн-просторами, класифікацію їхніх видів здібностей і типів здоров'я подано нижче у таблиці 6.

Таблиця 6

Класифікація освітнього простору майбутніх педагогів-дизайнерів

Освітній простір «дизайнерів-музикантів»	Освітній простір «дизайнерів- екзистенціоналістів»	Освітній простір «дизайнерів-натуралістів»
Музична здібність – психічне здоров'я	Надособистісна здібність – духовне здоров'я	Натуралістична здібність – екологічне здоров'я
Логіко-математична здібність – інтелектуальне здоров'я (розрахункове)	Міжособистісна здібність – соціальне здоров'я	Просторова здібність – професійне здоров'я
Лінгвістична здібність – інтелектуальне здоров'я (мовленнєве)	Внутрішньо - собистісна здібність – емоційне здоров'я	Тілесно-кінестетична здібність – фізичне здоров'я

Педагоги-дизайнери з домінуючою етномузичною здібністю обдаровані психічним здоров'ям, наділені відчуттям ритмічних звукових вібрацій біосфери і «гармонії сфер» – руху небесних світил, які породжують звукову гармонію. У музично здібних осіб переважає аудіальне сприймання «мислителя-слухача», особистісно-ціннісною є вербальна інформація тонів і напівтонів звукоряду, етнічних інструментів і пісенних мелодій. Вони віддають перевагу візуалізації музичних і пісенних образів, намагаються «опредметити» їх в пошукових макетах. В етнокультурному середовищі вокального і музичного мистецтва вони відновлюють свою внутрішню рівновагу, підвищують енергопотенціал, отримують натхнення до проектної творчості. У дизайнерів-музикантів зафіксовано також наявність лінгвістичної і математичної здібностей, які в синтезі з музичною зумовлюють нову особистісну якість – академічну обдарованість .

Педагоги-дизайнери з домінуючою надособистісною (екзистенціональною) здібністю, обдаровані духовним здоров'ям, наділені відчуттям єдності з вищими міфологічними чи релігійними сутностями через яскраві образи уяви і ставляться до вищих сутностей як до живих, одухотворених істот. У екзистенціонально здібних педагогів-дизайнерів переважає візуальне сприймання «художника-глядача», особистісно-ціннісною є сенсорна інформація емоцій і почуттів. Вони, як правило, віддають перевагу невербальним способам спілкування, медитаційним вправам. Є постійними відвідувачами храмів, музеїв, підтримують національні традиції, звичаї і обряди. В етнокультурному середовищі візуальних мистецтв вони відновлюють свою внутрішню рівновагу, підвищують енергопотенціал, отримують натхнення до образотворчого мистецтва: живопису, графіки, скульптури. У дизайнерів-екзистенціоналістів зафіксовано наявність внутрішньо-особистісної і міжособистісної здібностей, які в синтезі з екзистенціональною (надособистісною) зумовлюють нову особистісну якість – естетичну обдарованість .

Педагоги-дизайнери з домінуючою натуралістичною здібністю обдаровані екологічним здоров'ям, наділені відчуттям органічної єдності з природою через дотики,

смаки, запахи. У них переважає кінестетичне сприймання «майстра-діяча», особистісно ціннісними є структурні (речовинні) інформаційні носії. Натуралістично здібні особи ставляться до фауни і флори як до живої матерії. Вони залюбки піклуються про тварин і рослин, якомога довше намагаються перебувати у відкритому просторі, на лоні природи відновлюють свою внутрішню рівновагу, підвищують енергопотенціал, отримують натхнення до архітектонічних видів творчості (архітектури, декоративно-прикладного мистецтва, дизайну). У дизайнерів-натуралістів зафіксовано наявність тілесно-кінестетичної і просторової здібностей, які в синтезі з натуралістичною зумовлюють нову якість – практичну обдарованість (практичний інтелект).

Наші експериментальні зрізи виявили цікаву тенденцію: якщо домінуючою здібністю є музична, то і логіко-математична, і лінгвістична здібності виявляються у студентів на достатньому рівні розвитку. Відповідно, здібність надособистісна стимулює, викликає інтенсивне дозрівання і міжособистісних, і внутрішньо-особистісних здібностей майбутніх педагогів-дизайнерів. Якщо домінанта притаманна натуралістичній здібності, то дві інші здібності практичного профілю обдарованості отримують достатній розвиток.

Враховуючи зазначену тенденцію, ми формулюємо гіпотезу про необхідність проектування сприятливого соціально-педагогічного середовища для розвитку музичної, надособистісної і натуралістичної здібностей майбутніх дизайнерів-педагогів. Взаємодоповнюваність цих трьох здібностей забезпечує оптимальні рівень визрівання обдарованості майбутніх педагогів-дизайнерів у сучасному освітньому просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тименко В.П. Педагогічне проектування в сучасному освітньому просторі /В.П. Тименко/ Освіта для сучасності= Edukacja dla współczesności: зб. наук. пр.: у 2 т. – Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. – Т.1. – С.635-644
2. Тименко В.П. Дизайн і технології /В.П.Тименко, А.М.Тарара, Б.М.Терещук/ Програми курсів за вибором для загальноосвітніх навчальних закладів. Варіативна складова Типових навчальних планів. 1-4 класи. Книга 5 / упоряд. А.Лотоцька, Г.Древаль. – Тернопіль: Мандрівець, 2015. – С.197-299
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і голов. ред. В.Т.Бусел.-К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. - С.182.

*Зіновій Макар, Олена Швець
(Львів, Україна)*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ ЗАВДЯКИ УЧАСТІ В КОНКУРСАХ І ВИСТАВКАХ

У статті проаналізовані найбільш доцільні й ефективні методи навчання майбутніх дизайнерів застосуванню оригінальних рішень під час виконання проектних завдань.

Ключові слова: дизайнер, методи навчання, художнє проектування.

In the article the most expedient and effective methods of teaching of future designers are analyzed to the use of original decisions during implementation of project tasks.

Keywords: designer, teaching methods, artistic planning.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства й системи освіти як одного з найважливіших соціальних інститутів неухильно зростає потреба в компетентних фахівцях з творчим складом розуму, здатних знаходити нові шляхи й методи